

МОТИВИ

към законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Законопроектът за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс предвижда следните основни групи промени:

1. Предложения за промени, свързани с намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса

Предложеният проект на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс е разработен в изпълнение на Решение № 338 на Министерския съвет от 2017 г. за приемане на мерки за намаляване на административната тежест върху гражданите и бизнеса чрез премахване на изискването за представянето на някои официални удостоверителни документи на хартиен носител. В тази връзка с преходните и заключителни разпоредби на законопроекта за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс са направени предложения за промени и в Закона за акцизите и данъчните складове, Закона за корпоративното подоходно облагане, Закона за местните данъци и такси, Закона за данък върху добавената стойност и в други нормативни актове.

С приемането на законопроекта за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се предвижда да се намали броят на изискваните документи, да се опрости процедурата по предоставяне на услугата, както и да се намали финансовата тежест за лицата чрез отпадане на необходимостта от предоставяне на някои документи.

➤ Промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс:

С предложените промени в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се прецизира разпоредбата на чл. 87, ал. 11, с която се предвижда задължение за компетентните органи да изискват и предоставят информация за наличие или липса на задължения служебно по електронен път. Към настоящия момент удостоверения за наличие или липса на задължения се издават по искане на лицата от Националната агенция за приходите, Агенция „Митници“ и общините в изпълнение на задължения, предвидени в други нормативни актове.

➤ Промени в Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС):

С предложените промени в ЗАДС се предвижда да отпадне изискването за предоставяне на декларация от лицата, вписани в търговския регистър, че не са в производство по несъстоятелност или ликвидация, когато подават искане за издаване на лиценз за управление на данъчен склад, за издаване на удостоверение за освободен от акциз краен потребител или друг регистрационен режим по закона. Наличието на това обстоятелство ще се декларира, само от лицата, които не са вписани в търговския регистър.

На следващо място се предвижда да отпадне и изискването към лицата да декларират пред митническите органи, че нямат извършено тежко или повторно нарушение по ЗАДС, когато подават искане за издаване на лиценз, регистрация или удостоверение за извършване на дейности с акцизни стоки.

➤ Промени в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО):

Предложените промени в ЗКПО имат за цел облекчаване на данъчно задължените лица, които не са осъществявали дейност по смисъла на Закона за

счетоводството. Предлага се юридическите лица, които не са осъществявали дейност през данъчната година и които са освободени от подаване на годишен отчет за дейността, да бъдат освободени и от задължението за подаване на годишна данъчна декларация по реда на ЗКПО.

С проекта се предвижда и отпадане на задължението за представяне на свидетелство за съдимост на лицата, които представляват лице, кандидатстващо за издаване на разрешение за осъществяване на дейност като оператор на ваучери за храна. Справка за съдимост ще се предоставя на Министерството на финансите по служебен ред от съответните съдилища.

➤ **Промени в Закона за местните данъци и такси:**

Предложените промени в Закона за местните данъци и такси имат за цел облекчаване на административното обслужване и повишаване на контрола при извършване на годишни прегледи за техническа изправност на превозното средство, като се предлага да се даде възможност за проверка за платен данък върху превозното средство чрез достъп до автоматизирани системи за обмен на информация.

Във връзка с комплексното административно обслужване с проекта се предлага информация за наличие или липса на задължения на лицето към съответната община да се предоставя по служебен ред от съответната община. По този начин лицата ще бъдат освободени от задължението да предоставят пред компетентните органи удостоверение за наличие или липса на задължения от съответната община.

➤ **Промени в Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС):**

Предлага се при първоначално заявяване за вписване пред Агенцията по вписванията лицата да могат едновременно с това да упражнят и правото си за доброволна регистрация по ЗДДС. Регистрацията по ЗДДС в този случай се извършва по облекчена административна процедура.

По този начин ще се избегне необходимостта лицата да посещават и двете администрации. Предвижда се услугата да се предоставя и по електронен път, като в електронната форма на заявленията по Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел се предвижда да се добави поле, в което да може да се заяви желанието на лицето за доброволна регистрация по ЗДДС. Системата ще позволява да се избира основанието за регистрация по ЗДДС, а сканираните копия на задължителните документи, свързани с регистрацията, ще се прикачват във файл. В тази връзка, отпада изискването, когато заявлението за регистрация по ЗДДС се подава от адвокат, същият да представя нотариално заверено пълномощно. Предлага се, аналогично на изискванията за подаване на заявления за вписване в търговския регистър, при подаване на заявления за регистрация по ЗДДС качеството си на упълномощени лица да бъде удостоверявано от адвокатите с писмено пълномощно, съставено съгласно изискванията на Закона за адвокатурата.

На следващо място, с предложените промени се предвижда отпадане на задължението за данъчно задължените лица за съставяне на опис за наличните активи при регистрация по ЗДДС.

➤ **Промени в Закона за счетоводството:**

С предложените промени в Закон за счетоводството се предвижда освобождаване от задължението за обявяване в търговския регистър на годишните финансови отчети на предприятия, които не са осъществявали дейност през съответния период.

По данни на Националния статистически институт през 2016 г. 188 751бр. предприятия са подали декларация за неактивност. Съгласно действащата нормативна уредба тези предприятия са задължени да публикуват счетоводния си баланс в търговския регистър срещу заплащане на държавна такса в размер на 20 лв. при подаване по електронен път и държавна такса в размер на 40 лв. за подаване на актовете на хартиен носител. В тази връзка освобождаването на тези предприятия от публикуване на отчетите значително ще облекчи собствениците им, като от една страна, ще отпадне задължението им да съставят отчети, а от друга - да заплащат държавни такси.

➤ **Промени във Валутния закон:**

С предложените промени във Валутния закон се предвижда отпадане на изискването за предоставяне на оригинал или официално заверено копие на свидетелство за съдимост от страна на лицата, които извършват сделки като обменно бюро и същото да се предоставя по служебен ред от съответните съдилища на Националната агенция за приходите.

2. Предложения за промени, свързани с въвеждане в българското законодателство на правилата на Директива (ЕС) 2016/2258 на Съвета от 6 декември 2016 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на достъпа на данъчните органи до информация за борбата с изпирането на пари.

С предложението законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се въвеждат и правилата на Директива (ЕС) 2016/2258 на Съвета от 6 декември 2016 година за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на достъпа на данъчните органи до информация за борбата с изпирането на пари. Срокът за транспониране на директивата е 31 декември 2017 г.

Директива (ЕС) 2016/2258 е приета като продължение на амбициозната програма на Европейската комисия срещу отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци. Повишаването на прозрачността в данъчната област е от основно значение за тази програма. С приемането на Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и няколко директиви, с които тя се изменя и допълва, е постигнат значителен напредък в повишаването на данъчната прозрачност и укрепването на сътрудничеството между данъчните органи в Европейския съюз. Директива 2011/16/ЕС е транспонирана в глава шестнадесета „Особени производства“, раздел V „Процедура за административно сътрудничество с държавите-членки на Европейския съюз в областта на данъците“ от ДОПК. Обхватът на автоматичния обмен на информация е разширен с последващи директиви, като се включва обменът на финансова информация (Директива 2014/107/ЕС на Съвета от 9 декември 2014 г., транспонирана в глава шестнадесета, раздел IIIa от ДОПК), обменът на информация относно данъчните становища (Директива (ЕС) 2015/2376 на Съвета от 8 декември 2015 г., транспонирана в глава шестнадесета, раздел V от ДОПК) и обменът на отчети по държави на многонационалните групи от предприятия (Директива (ЕС) 2016/881 на Съвета от 25 май 2016 г., транспонирана в глава шестнадесета, раздел VI от ДОПК).

В съответствие с Директива (ЕС) 2016/2258 на органите по приходите се предоставя достъп до механизмите, процедурите, документите и информацията относно действителните собственици и комплексната проверка на клиента съгласно Закона за мерките срещу изпирането на пари, с който се транспонират правилата на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година

за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Предоставянето на това правомощие на органите по приходите е свързано с необходимостта от ефективен контрол относно качеството на информацията, предмет на обмена за данъчни цели.

Във връзка с автоматичния обмен на финансова информация органите по приходите се нуждаят от по-широк достъп до информация относно действителните собственици на посреднически структури (пасивни нефинансови образувания) и други относими данни за комплексната проверка на клиента, извършвана от финансовите институции, за да могат ефективно да разкриват и пресичат отклонението от данъчно облагане. За да бъдат постигнати целите на обмена на информация, правната уредба следва да гарантира, че информацията за титулярите на финансовите сметки се предоставя на държавата членка, в която титулярят на сметката е местно лице. Освен това, когато титулярят на сметката е пасивно нефинансово образувание, финансовите институции правят подробен преглед на тази структура и установяват и докладват нейните контролиращи лица („действителните собственици“ съгласно терминологията, свързана с мерките срещу изпирането на пари). Този важен елемент при прилагането на правната уредба включва етап, при който се разчита изцяло на информацията, събирана в рамките на мерките срещу изпирането на пари за идентификация на контролиращите лица.

Без достъп на органите по приходите до тази информация ефективността на контрола върху дейността на финансовите институции относно изпълнението на задълженията им съгласно глава шестнадесета, раздел IIIa от ДОПК би била значително намалена.

Директива (ЕС) 2016/2258 не се ограничава с достъп на органите по приходите до информацията и процедурите в рамките на мерките срещу изпирането на пари само за целите на автоматичния обмен на финансова информация. Това се дължи на факта, че автоматичният обмен би могъл да доведе до обмен на информация при поискване и спонтанен обмен по отношение на качеството и пълнотата на информацията, която се обменя автоматично. Той може да доведе също така до допълнителни проверки, например на сметките или други активи, които не са били предмет на автоматичен обмен. В тази връзка достъпът на органите по приходите до информацията и процедурите в рамките на мерките срещу изпирането на пари в Директива 2011/16/ЕС, съответно в ДОПК, е регламентиран общо за целите на административното сътрудничество, така че да могат да бъдат обхванати всички форми на сътрудничество съгласно директивата, съответно ДОПК. Правомощието следва да може да бъде упражнявано и за целите на административното сътрудничество, осъществявано на основание на международните договори, по които Република България е страна (спогодби за избягване на двойното данъчно облагане, Конвенцията за взаимно административно сътрудничество по данъчни въпроси), за да се гарантира качеството на информацията, обменяна с компетентните органи на други държави и юрисдикции на друго основание, но за същите цели. Без достъп на органите по приходите до тази информация не би било възможно ефективното прилагане на Световният стандарт за автоматичен обмен на информация за финансови сметки по данъчни въпроси, нито обменът на информация на основание на тези международни договори би бил пълноценен. Органите по приходите следва да имат достъп до посочената информация за целите на всички форми и основания за административно сътрудничество, за да увеличат капацитета си за справяне с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци.

За транспонирането на Директива (ЕС) 2016/2258 в ДОПК трябва да бъдат предприети спешни мерки с оглед на изключително кратките срокове за това (до 31

декември 2017 г.) и за да се избегне евентуална процедура за нарушение на европейското право срещу страната при забава, особено предвид предстоящото Председателство на Съвета на Европейския съюз от страна на Република България. Поради тези съображения настоящият законопроект не може да бъде отложен до приемането на новия Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), с който се транспонират правилата на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, независимо че проектът предвижда препращане към глави и раздели от ЗМИП.

Предложеният проект на закон няма да окаже пряко и/или косвено въздействие върху държавния бюджет.